

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Marilhøna familiebarnehage
Tyras vei 2

N-7040 TRONDHEIM

Vår saksbehandler
Rune Berg

Vår ref.
15/58641/614 A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
21.12.2015

Marilhøna familiebarnehage – tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. – varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 14.12.2015 tilsyn ved Marilhøna familiebarnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Marilhøna familiebarnehage har etablert et internkontrollsystem basert på mal fra firmaet Kvalitetssikring.no. Eier benytter bare deler av systemet, da det er omfattende og komplisert og ikke tilpasset driften ved Marilhøna barnehage. Barnehagens eier kunne ikke dokumentere at forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler med veileder er gjennomgått systematisk for å sikre at alle forskriftens bestemmelser er tilstrekkelig ivare tatt ved barnehagen

Det ble også foretatt en befaring av barnehagens inneområde for å vurdere barnas helse, miljø, og sikkerhet. Her ble det avdekket enkelte forhold Miljøenheten mener barnehagen bør se på. Det ble ved tilsynet avdekket 1 avvik og gitt 4 merknad.

Avvik 1: Marilhøna familiebarnehage har ikke dokumentert at bestemmelsene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler er systematisk ivare tatt.

Vi vurderer at de påpekte avvikene ved barnehagen ikke er i samsvar med regelverket.

Frist for retting av avvik

Vi ber om skriftlig bekreftelse innen **29.2.2016** på at avvikene er rettet.

2. Beskrivelse av Marilhøna familiebarnehage

Marilhøna familiebarnehage er en privat familiebarnehage eid av Vibeke Eie Hegset. Barnehagen har 8 plasser for barn mellom 0-3 år.

3. Reviderte områder og funn

Formålet med tilsynet var å kontrollere at forutsetninger for godkjenning er ivare tatt. Tilsynet omfattet gjennomgang av internkontrollsystemet og befaring av lokalene.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet:

- Barnehagens internkontrollsystem
- Avdelingsbok

Deltakere ved tilsynet

Vibeke Eie Hegset, eier av Marihøna familiebarnehage
Elin G. Aunet, Miljøenheten
Rune Berg, Miljøenheten

3.1. Internkontroll - avvikshåndtering**Avvik 1: Marihøna familiebarnehage har ikke dokumentert at bestemmelsene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler er systematisk ivaretatt.**

Barnehagen må gå systematisk igjennom forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. og veilederen "Miljø og helse i barnehagen" for å sikre at alle tema i forskriften er tilstrekkelig ivaretatt ved skolen og dokumentere gjennomgangen skriftlig.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 4 internkontroll

Observasjon:

Ved tilsynet ble barnehagens internkontrollsystem lagt fram. Barnehagen har etablert mange relevante rutiner for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet, og en del av dem er skriftliggjort. Avdelingsboka ble i stor grad brukt til å dokumentere praksisen. Mange av de faste aktivitetene som hviling/soving, rutiner for tur, med mer var ikke beskrevet i systemet. Det manglet også en rutine for årlig gjennomgang av internkontrollen. Flere av faktaarkene i systemet var foreldet.

Det var en skriftlig rutine for avvikshåndtering, men denne samsvarte ikke med den praksisen som barnehagen fulgte.

Vurdering

Intensjonen bak internkontrollforskriften er å trygge barns helse, miljø og sikkerhet ved at virksomhetene selv må ta ansvar for at de overholder kravene i forskriften og dokumentere dette ovenfor tilsynsmyndigheten. Systemet skal beskrive hva som gjøres i virksomheten, sikre at det som beskrives er i samsvar med regelverket og dokumentere at det som gjøres er i samsvar med det som beskrives.

Internkontrollsystemet som ble presentert ved tilsynet synes delvis å dekke krav i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. Det manglet skriftliggjøring av enkelte rutiner, og rutinen for avvikshåndtering stemte ikke med hvordan barnehage gjør det i praksis. Barnehagen har derfor ikke etablert et internkontrollsystem i samsvar med kravene i forskriftens § 4. Det er viktig at internkontrollsystemet er levende og brukes aktivt, og at eksisterende rutiner samsvarer med praksis.

Barnehagen anbefales å etablere et årshjul som beskriver det systematiske arbeidet med barnas HMS. Videre må det etableres rutiner for regelmessig (årlig) gjennomgang av systemet.

3.2. Måltid - kjøkkenhygiene

Merknad 1 – Barnehagen bør forsikre seg om at kjøleskapet holder riktig temperatur.

Vurdering

Det var ikke noe termometer i barnehagens kjøleskap annet enn et klistermerke som lyser "ok" ved rett temperatur. Ved hvilken temperatur "ok" lyste var ukjent. Under befaringen indikerte det ikke "ok". Det var derfor ingen mulighet til å kontrollere at maten blir oppbevart ved en temperatur som ikke medfører helsefare. Dersom det i næringsmidlets merking er angitt en oppbevaringstemperatur for næringsmidlet, skal denne følges. For lett bederlige matvarer er oppbevaringstemperaturen særlig viktig og avgjørende for veksten av mikroorganismer og for aktiviteten til en rekke enzymer som fører til endring av matvaren. Etter få timer med for høy temperatur vil mikroorganismer kunne vokse i slike matvarer, som raskt får nedsatt hygienisk kvalitet eller blir helsefarlige. En kontroll av kjøletemperaturen er derfor viktig for å sikre helsemessig trygge næringsmidler. Temperaturen bør også dokumenteres jevnlig som et ledd i internkontrollarbeidet.

3.3 Belysning

Merknad 2 – Barnehagen bør forsikre seg om at belysningen er tilfredsstillende

Vurdering

Ved befaringen observerte vi at det var få lyskilder over der hvor barna har aktiviteter som eksempelvis tegning. Det var relativt godt med naturlig belysning, men i vinterhalvåret kan dette fort bli utilstrekkelig. I rom der det foregår aktiviteter med form og farge må det være tilstrekkelig dagslys og belysning med høy fargegjengivelse.

3.4 Inneklima/luftkvalitet

Merknad 3 – Barnehagen bør forsikre seg om at det er tilstrekkelig frisklufttilførsel

Vurdering

Barnehagens lokaler var utstyrt med spalteventiler over vinduer og noen klaffeventiler. Bad og kjøkken var utstyrt med mekanisk avtrekk. Under befaringen observerte vi at alle spalteventilene på stua var lukket. Det ble opplyst at de trolig var lukket i forbindelse med rengjøring.

For at avtrekksventilasjon skal fungere, forutsettes det at både tilluftsventiler og avtrekksventiler holdes åpne. Ventilene må heller ikke tildekkes, og det må sørges for jevnlig renhold slik at de ikke tilstoppes av støv utenfra.

Dårlig luftkvalitet kan føre til tretthet, konsentrasjonsvansker hodepine, irritasjoner og hudplager. Barnehagen må etablere rutiner som forsikrer at tilluftsventiler og avtrekksventiler alltid er åpne i barnehagens åpningstid.

3.5 Smittevern/stellerutiner

Merknad 4 – Rutiner for bleieskift og håndhygiene bør tilrettelegges bedre og konkretiseres i en skriftlig rutine i internkontrollsystemet.

Vurdering

Rutinene for stell av barna m.m. ble beskrevet ved tilsynet. De ansatte benytter engangshansker, engangsunderlag og engangskluter. Stellematta desinfiseres mellom hvert barn. Dette er i samsvar med anbefalingene fra Miljøenheten og smittevernoverlegen i Trondheim kommune.

Bleieskift foregår hovedsakelig på stellematte på gulvet ved trapp til 2. etasje/ ved inngang til kjøkkenet. Dette blir foretrukket av personelt av praktiske hensyn, siden badet ligger i 2. etasje. Ingen av barna i dagens barnegruppe bruker for tiden toalett/potte og toalett i 2. etasje blir dermed ikke benyttet til dette.

Når det gjelder håndhygiene, benyttes hovedsakelig vasken på kjøkkenet til håndvask både for voksne og barn. Tilgangen til kjøkkenet er til vanlig stengt med grind i døråpningen. Dette er gjort av sikkerhetsmessige årsaker (bl.a. manglende skåldesikring av vannkran). Det benyttes også en del vaskeservietter til håndvask av barna i forbindelse med måltider m.m..

Situasjonen med bleieskift i oppholdsrommene er ikke ideell, både med hensyn til smittevern og luktulemper.

Med gode rutiner for bleieskift og håndhygiene mener Miljøenheten likevel at situasjonen er akseptabel. Ved skifte av bleier med avføring bør man i størst mulig grad benytte stalleplass på badet i 2. etasje. For å begrense faren for smitte må stellesituasjonen/håndhygiene i forbindelse med dette gjøres ferdig utenfor kjøkkenet og i størst mulig grad utenfor resten av oppholdsrommene. Det vil si at kjøkkenvasken ikke skal benyttes til håndvask etter stell/bleieskift og personalet i stedet benytter håndsprit eller lignende. Det anbefales å montere dispensere for håndsprit i forbindelse med stalleplassen. Det bør også tilrettelegges bedre for bleieskift i 2. etasje ved at det er tilgjengelig stelleutsyr der, slik at personalt ikke trenger å ta med seg sprit, hansker m.m. opp hver gang.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift. *Merknad* er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Forhåndsvarsel om pålegg

Dersom vi ikke har mottatt bekreftelsen innen fristen, kan miljøsjefen gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt. (jf Lov om behandlingssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Dersom dere har kommentarer til innholdet i rapporten ber vi om melding om dette innen tre uker.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjef

Rune Berg
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift